

Fundacja > Dofinansowane projekty > 2010 > X Dni Tischnerowskie

X Dni Tischnerowskie

X Dni Tischnerowskie

Tegoroczne X Dni Tischnerowskie wypadły w roku, w którym obchodzimy dziesiątą rocznicę śmierci ks. Józefa Tischnera. Dziesiąta rocznica, dziesiąte Dni - wydawałoby się, że to dobra okazja, by podsumować minioną dekadę. Ale w trakcie Dni Tischnerowskich zamiast świętować przeszłość patrzeliśmy w przyszłość: pytaliśmy o sytuację duchową Polski i świata, i o to, w jakim kierunku idą zmiany. Tekstem przewodnim tegorocznych Dni (zapoczątkowaliśmy tę tradycję w ubiegłym roku, wtedy czytaliśmy "Ludzi z kryjówek") był esej ks. Tischnera otwierający książkę "Książd na manowcach" - "Wiara w godzinie przełomu".

W eseju tym ks. Tischner napisał m.in.: "Mam takie przekonanie, iż chrześcijaństwo - Ewangelię - mamy nie tyle za sobą, ile przed sobą. Dotychczasowe dzieje były trudnym poszukiwaniem tożsamości Kościoła w s p o r z e z innymi - z judaizmem, z pogaństwem, z odszczepieńcami od ortodoksji itd. Dziś stajemy przed okresem, w którym poszukiwanie i potwierdzanie tożsamości będzie się dokonywać poprzez o d k r y w a n i e p o d o b i e ń s t w. Kiedyś Cyprian Norwid napisał, że narody łączą się nie tylko przez to, co je do siebie upodabnia, ale również przez to, co je od siebie różni. To samo dotyczy chrześcijaństwa i Kościoła. Dotychczas potwierdzaliśmy różnice, z których wylęgały się przeciwieństwa i krwawe sprzeczności. Nadszedł czas odwrotu. Zabitych już nie wskresimy, ale pokochawszy różnice, być może dojrzejemy do głębszego porozumienia".

Laureaci Nagrody Znak i Hestii im ks. Tischnera 2010
Henryka Krzywonos - Strycharska
Tomasza Rakowski
ks.prof. dr hab Michał Heller

Poczucie, że żyjemy "w godzinie przełomu", jest powszechne. Nie każdy jednak tak samo widzi to, co przełomowe. Jedni boją się utraty wiary i definitywnej laicyzacji zachodniego świata, inni - przeciwnie - boją się "powrotu religii". Lęki i obawy to znakomita gleba dla wszelkiej maści fundamentalizmów. Czy nasz świat skazany jest na rozdarcie między skrajnymi propozycjami, czy raczej skłania się ku możliwości opisaney przez ks. Tischnera? O tym dyskutowaliśmy.

Wystąpienie Rektora księdza Prof. Jana Dyducha w PWST podczas wręczenia Nagród im. ks. Tischnera

X Dni Tischnerowskie rozpoczęliśmy w środę 21 kwietnia o godz. 17 mszą świętą w intencji śp. księdza profesora Józefa Tischnera, którą w Kolegiacie św. Anny odprawił bp Tadeusz Pieronek. Bezpośrednio po mszy, około godz. 18.30, w Państwowej Wyższej Szkole Teatralnej odbyło się spotkanie z laureatami Nagrody Znak i Hestii imienia księdza Józefa Tischnera oraz stypendystą Instytutu Nauk o Człowieku w Wiedniu. Nie miało ono charakteru sztywnej ceremonii: wręczeniu nagród towarzyszyły filmy prezentujące poszczególnych laureatów oraz dyskusja z ich udziałem, którą prowadzili członkowie jury. Warto przy okazji nadmienić, że jury Nagrody powiększyło się w tym roku o dwie osoby: prof. Władysława Stróżewskiego, filozofa, oraz prezesa Piotra Marię Śliwickiego, kierującego sopocką grupą towarzystw ubezpieczeniowych Ergo Hestia.

W czwartek 22 kwietnia - pierwszy dzień międzynarodowej konferencji naukowej zatytułowanej "Świat i wiara w godzinie przełomu". To bezpośrednie nawiązanie do wspomnianego na wstępie eseju. Dzień pierwszy poświęcony był "polskiemu krajobrazowi duchowemu". W czasie obrad, które rozpoczęły się w Auli Collegium Novum UJ o godz. 10, wystąpili: o. Paweł Kozacki, dominikanin, redaktor naczelny miesięcznika "W drodze" (tytuł jego wystąpienia: "Sytuacja chrześcijaństwa w Polsce dzisiaj i w przyszłości"), ks. prof. Grzegorz Ryś, historyk Kościoła, rektor archidiecezjalnego seminarium duchownego w Krakowie ("Chrześcijaństwo przyszłości wobec odziedziczonej polskiej tradycji wiary"), prof. Anna Sobolewska, historyk literatury i duchowości, autorka książki "Mapy duchowe współczesności" ("Alternatywne światy duchowe w Polsce. Duchowość ponowoczesna"), prof. Tadeusz Gadacz, filozof, autor monumentalnej "Historii filozofii XX wieku" ("Inspiracje religijne w świecie ponowoczesnym") oraz socjolog religii ks. prof. Janusz Mariański, od lat zajmujący się polską religijnością ("Przemiany religijności ludowej w warunkach sekularyzacji"). Obrady prowadził ks. dr Jarosław Jagiełło, filozof z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II, a dyskusję podsumowującą moderował prof. Tadeusz Gadacz.

Sesja naukowa "Wiara w godzinie przełomu", UJ Collegium Novum, prowadzenie ks. dr Jarosław Jagiełło

Aby w dyskusji zabrzmiał też głos samego Tischnera, tego dnia o godz. 18 na Scenie im. Stanisława Wyspiańskiego PWST odbyło się głośne czytanie eseju "Wiara w godzinie przełomu" w wykonaniu Jacka Romanowskiego i studentów szkoły teatralnej.

W piątek 23 kwietnia - drugi dzień konferencji naukowej. Jego temat: "Drogi i bezdroża

sekularyzacji" zainspirowany został najnowszą książką wybitnego kanadyjskiego filozofa Charlesa Taylora zatytułowaną "A Secular Age". Co właściwie oznacza dziś "sekularyzacja"? Jakie są owoce tego procesu? Czy nasz świat zmierza ku bezreligijności, czy przeciwnie - religia znajduje w nim nowe miejsce? Refleksję nad tymi pytaniami rozpoczął sam autor książki wystąpieniem "Epoka świecka. Diagnoza". Po nim głos zabrali: s. prof. Barbara Chyrowicz, etyk ("Postęp, rozwój, konserwatywizm..."), ks. prof. Henryk Witczyk, teolog-bibliista ("Sekularyzacja z perspektywy Kościoła") oraz prof. Agata Bielik-Robson, filozof ("Filozofia postsekalarna a religia"). Obrady, które rozpoczęły się podobnie jak pierwszego dnia o godz. 10, poprowadził filozof prof. Aleksander Bobko.

Sesja naukowa - otwarcie UJ, wystąpienie Rektora prof. Karola Musioła

Głównym punktem Dni Tischnerowskich jest każdorazowo wykład z cyklu Colloquia Tischneriana, który wygłasza gość specjalny imprezy. W tym roku tym specjalnym gościem był ks. prof. Tomáš Halík z Uniwersytetu Karola w Pradze. Temat jego wykładu, który ze względu na duże zainteresowanie wygłoszony został w Auli Auditorium Maximum UJ, również nawiązywał do problematyki poruszanej w czasie sesji. Tytuł "Solidarność pielgrzymów - chrześcijaństwo w zamku pogan" zapowiedział iż mowa była o trudnych relacjach między religią a światem wartości niereligijnych. Wykład rozpoczął się o godz. 17, był on tłumaczony z czeskiego symultanicznie.

Tuż po zakończeniu wykładu, o godz. 18.30, w tym samym miejscu odbyła się tradycyjna "Jaskinia filozofów" z udziałem ks. prof. Tomáša Halíka i prof. Charlesa Taylora. Prowadzili ją Elżbieta Kot, Wojciech Bonowicz i Łukasz Tischner.

Sobotnie przedpołudnie, 24 kwietnia, oddane zostało młodzieży. O godz. 11 w Wyższej Szkole Europejskiej rozpoczęły się Spotkania Filozoficzne Młodych przygotowane przez Stowarzyszenie "Drogami Tischnera" oraz Instytut Myśli Józefa Tischnera. Miały miejsca m.in. prezentacja spektaklu "Na ścieżkach Józka Szkolnego" w wykonaniu uczniów Gimnazjum im. ks. J. Tischnera w Trzemeśni oraz warsztaty filozoficzne dla młodzieży z udziałem o. prof. Jana Andrzeja Kłoczowskiego OP i prof. Karola Tarnowskiego (dyskusję wokół "Obrony Sokratesa" Platona prowadził dr Michał Bardel).

Sesja naukowa UJ

Zwieńczeniem jubileuszowych Dni Tischnerowskich był spektakl "Poeci Tischnera", w którym zaprezentowane zostały ulubione wiersze patrona Dni. Ks. Tischner był uważnym czytelnikiem poezji od czasów licealnych. Cytował poetów w swoich kazaniach, korzystał z ich formuł w swoich esejach. Sięgał po wiersze Rilkego, Leśmiana, Poświatowskiej, ale też Gałczyńskiego, Załuckiego, Czubernatowej. W spektaklu wzięli udział: Ewa Kaim, Monika Rasiewicz, Dorota Segda, Grzegorz Mielczarek, Jacek Romanowski, Jerzy Trela oraz Grzegorz Turnau. Spektakl miał charakter multimedialny, rozpoczął się o godz. 17 w Auli Auditorium Maximum UJ.

W tym roku program główny Dni uzupełniony został przez wydarzenia towarzyszące. W poniedziałek 19 kwietnia o godz. 12 w Auli V Liceum Ogólnokształcącego w Krakowie odbyła się "Lekcja czytania" z Wojciechem Bonowiczem, której tematem był inny głośny esej Tischnera: "Chochół sarmackiej melancholii". Organizatorem "Lekcji..." jest Fundacja "Tygodnika Powszechnego" (udział po wcześniejszym zgłoszeniu na adres lekcjeczytania@tygodnik.com.pl). Ponadto w czasie trwania Dni we foyer PWST zaprezentowane zostały plakaty wszystkich edycji Dni Tischnerowskich zaprojektowane przez Olgierda Chmielewskiego, a dzięki uprzejmości Michała Zabłockiego na ścianie u wylotu ul. Brackiej w ramach akcji "Tischner na murach" zaprezentowane zostały myśli wybrane z dzieł autora "Etyki solidarności".

Projekt X Dni Tischnerowskich współfinansowany był przez:
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Urząd Miasta Krakowa
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Bank BPH
Fundację Renovabis.

Głównym organizatorem tegorocznych Dni Tischnerowskich był Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie.

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

Zrealizowano ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego